

doi:10.15421/171613

УДК 343.34+327:061.1(ЄС)

Інституційний вимір боротьби Європейського Союзу з транснаціональною злочинністю як однієї з основних загроз європейській безпеці

О.С. ВОНСОВИЧ

ПрАТ «Українсько-Польський вищий навчальний заклад «Центрально-Європейський університет», м. Київ, Україна

Авторське резюме

Стаття присвячена дослідженню ролі провідних інституцій Європейського Союзу в процесі боротьби із транснаціональною злочинністю. Визначено, що проблематика транснаціональної злочинності посідає одне з центральних місць в сфері європейської безпеки. Це пов'язано із тим, що загальний рівень злочинності на теренах Європи за останні роки збільшився в рази у порівнянні із початком ХХІ ст. З'ясовано, що сьогодні транснаціональна злочинність стає серйозною перешкодою на шляху розбудови стабільності та сталого розвитку. Вона не менш ніж тероризм, нелегальна міграція впливає на стан європейської безпеки, формуючи новий осередок небезпеки на теренах Європи. Доведено, що кожна інституція має свою специфіку боротьби, але об'єднуючим чинником є те, що всі вони працюють над єдиною справою – ліквідацією даної загрози з метою підвищення рівня безпеки в Європі в цілому та в ЄС зокрема. Обґрунтовано тезу про те, що важливим є подальший розвиток тісного конструктивного співробітництва між основними європейськими інституціями, а також взаємний обмін інформацією і даними щодо останніх змін та проявів від транснаціональної злочинності. Встановлено, що розвиток стратегічного співробітництва з інституціями ООН позитивним чином може позначитись на боротьбі з транснаціональною злочинністю. Це дасть можливість зміцнити систему європейської безпеки, а також запровадити спільні практичні методи протидії. Визначено, що актуалізація практичної складової в рамках інституційного виміру ЄС у перспективі сприятиме зміцненню системи європейської безпеки.

Ключові слова: методи; інструменти; співробітництво; підходи; інституції; процес

The institutional dimension of the European Union's combat transnational crime, as one of the main threats to European security

O.S. VONSOVYCH

Private Joint Stock Company « Ukrainian-Polish institution of higher education» «Central European University», Kyiv, Ukraine

Abstract

The article investigates the role of the leading institutions of European Union in the fight with transnational crime. It was determined that the problem of transnational crime occupies one of the central places in the field of European security. This is due to the fact that the overall level of crime in Europe in recent years has increased several times compared with the beginning of the XXI century. It was found that today transnational crime is becoming a serious obstacle on the way of building stability and sustainable development. It is nothing less than terrorism, illegal immigration affects the state of European security, creating the new center of a danger in Europe. It is proved that each institution has its own specific of struggle, but the unifying factor is that all of them are working on the same thing – the elimination of the threat in order to increase the level of security in Europe in general and in EU in particular. Substantiated the thesis that it is important to further developing of close and constructive cooperation between the main European institutions, as well as mutual exchange of information and data regarding the recent changes and the manifestations of transnational crime. This will give an opportunity to strengthen the European security system, as well as implement common practical methods of counteraction. It was determined that the actualization of the practical component in the framework of EU institutional dimension in the future will contribute to strengthening European security system.

Keywords: methods; instruments; cooperation; approaches; institutions; process

Институциональное измерение борьбы Европейского Союза с транснациональной преступностью как одной из основных угроз европейской безопасности

А.С. ВОНСОВИЧ

ЧАО «Украинско-Польское высшее учебное заведение «Центрально-Европейский университет», г. Киев, Украина

Авторское резюме

Статья посвящена исследованию роли ведущих институций Европейского Союза в процессе борьбы с транснациональной преступностью. Определено, что проблематика транснациональной преступности занимает одно из центральных мест в сфере европейской безопасности. Это связано с тем, что общий уровень преступности на территории Европы за последние годы увеличился в разы по сравнению с началом XXI ст. Выяснено, что сегодня транснациональная преступность становится серьезной преградой на пути построения стабильности и устойчивого развития. Она не меньше, чем терроризм, нелегальная миграция влияет на состояние европейской безопасности, формируя новый центр опасности на территории Европы. Доказано, что каждая институция имеет свою специфику борьбы, но объединяющим фактором является то, что все они работают над одним делом – ликвидацией данной угрозы с целью повышения уровня безопасности в Европе в целом и в ЕС в частности. Обосновано тезис о том, что важным является дальнейшее развитие тесного конструктивного сотрудничества между основными европейскими институциями, а также взаимный обмен информацией и данными касательно последних изменений и проявлений от транснациональной преступности. Это даст возможность укрепить систему европейской безопасности, а также внедрить общие практические методы противодействия. Определено, что актуализация практической составляющей в рамках институционального измерения ЕС в перспективе будет способствовать укреплению системы европейской безопасности.

Ключевые слова: методы; инструменты; сотрудничество; подходы; институции; процесс

Постановка проблеми. Основною проблемою, яку досліджує автор у даній статті, є визначення транснаціональної злочинності в якості однієї з основних загроз європейській безпеці, а також визначення напрямів боротьби із цією загрозою з боку провідних інституцій Європейського Союзу.

Аналіз досліджень і публікацій. В даній статті автором були використані матеріали офіційних веб-сайтів Верховної Ради України, Європолу, Євроксту, Європейської мережі запобігання злочинності, Європейського інституту із запобігання злочинності й контролю над нею, Європейського комітету з проблем злочинності. Для обґрунтування змісту терміну «транснаціональна злочинність» була використана праця Г.А. Зоріна та О.В. Танкевича. В наукових працях Ю.Л. Вороніна, І.В. Годунова, В.А. Номоконова подано розгорнуту характеристику транснаціональній злочинності з позиції типологізації самих злочинів.

Мета дослідження – дослідити основні підходи щодо протидії транснаціональній злочинності з боку провідних профільних інституцій Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день проблематика транснаціональної злочинності посідає одне з центральних місць у сфері європейської безпеки. Це пов'язано із тим, що загальний рівень злочинності на теренах Європи за останні роки збільшився в рази у порівнянні із початком XXI ст. Такі загрози та виклики, як тероризм, нелегальна міграція, міжнародні та регіональні конфлікти створюють підґрунтя для активного розвитку і поширення транснаціональної злочинності. Для

більш детального розуміння сутності транснаціональної злочинності автор пропонує дати визначення даному терміну.

Транснаціональна злочинність – це злочинність, яка поширюється за межі однієї країни [3]. Її слід відрізняти від міжнародних злочинів і злочинів міжнародного характеру, до яких відносять злочини, що посягають на міжнародний правопорядок чи завдають шкоди нормальному співіснуванню держав. Суб'єктами транснаціональних злочинів є фізичні особи. Відповідальність за транснаціональні злочини настає виключно за національним кримінальним законодавством країн, до юрисдикції яких вони віднесені. Транснаціональна злочинність – явище, яке загрожує світовому правопорядку, і її небезпека набагато сильніша, ніж конкретний збиток, що заподіюється окремим злочинцем з масиву злочинів, позначених поняттям «міжнародна злочинність». Організована злочинна діяльність стає транснаціональною, якщо вона пов'язана з незаконними операціями з переміщення матеріальних і нематеріальних коштів через державні кордони, що мають результатом істотну економічну вигоду; при її здійсненні використовуються сприятлива ринкова кон'юнктура інших держав, значні розходження в системах кримінального правосуддя різних країн, а також проникнення в їхню легальну економіку за допомогою корупції та насильства.

Транснаціональна злочинна діяльність здійснюється, як правило, злочинними організаціями. Відповідно до Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. (ратифікована Україною 04.02.2004)

держави-учасниці намагаються розробляти й оцінювати ефективність національних проєктів, а також виявляти і впроваджувати оптимальні види практики та політики, спрямовані на запобігання транснаціональній організованій злочинності (п. 1 ст. 31) [4]. Держави-учасниці, зокрема, намагаються сприяти поглибленню розуміння суспільством існування, причин і небезпечного характеру транснаціональної організованої злочинності, а також загроз, які вона створює.

На думку Ю.Л. Вороніна [1, с. 264], І.В. Годунова [2], В.А. Номоконова [5], у структурі транснаціональної злочинності традиційно виділяють три елементи:

- 1) міжнародні злочини;
- 2) злочини міжнародного характеру;
- 3) злочини, пов'язані з іноземцями (з іноземним елементом).

Це звичайні кримінальні злочини, які мають лише одну, але істотну особливість – іноземний елемент. Подібні злочини скоюють іноземці (або посягання спрямовані на них самих, або злочини пов'язані з переміщенням товарів, предметів, людей через державні кордони і т.д.). Злочинність з іноземним елементом останнім часом все частіше іменується транснаціональною злочинністю. Термін «транснаціональний» характеризує процес звернення потоків інформації, грошей, фізичних об'єктів, людей та інших засобів через державні кордони; при цьому принаймні один із суб'єктів даного процесу не представлений державою.

Що стосується впливу даної загрози на стан європейської безпеки, то сьогодні вона стає серйозною перешкодою на шляху розбудови стабільності та сталого розвитку. Підтвердженням цьому є статистичні дані щодо індексу злочинності в Європі (Europe: Crime Index by Country 2016). Першу п'ятірку найбільш небезпечних країн складають: Україна, Ірландія, Молдова, Албанія та Чорногорія [11]. Замикає цей перелік із 39 країн Австрія, яка вважається найнебезпечнішою країною. Ці перші п'ять країн перебувають у зоні ризику з різних причин, але об'єднуючим фактором є те, що в них мають місце внутрішня нестабільність та низький рівень національної безпеки. Перебуваючи на першому місці, наша країна, в геополітичному відношенні, є одним із центрів нестабільності в Європі за рахунок війни на Сході, а також серйозних політичних, економічних, соціальних та безпекових протиріч. Така ситуація сприяє розвитку діяльності злочинних угруповань, представники яких за рахунок слабкого захисту національних кордонів мають можливість мігрувати до сусідніх країн. Ця ж причина (слабкий захист національних кордонів) є основою для визначення України в якості транзитної держави, через територію якої до Європи мають можливість потрапляти представники транснаціональних злочинних угруповань.

В такій ситуації, на думку автора, актуальним вбачається посилення прикордонного захисту, а саме: розробка та впровадження більш жорсткої системи перетину кордону; технічне переоснащення ключових систем відстеження та спостереження сучасними засобами, які відповідають європейським та міжнародним стандартам; більш тісне та практичне співробітництво з інституціями Європейського Союзу, які відповідають за прикордонну політику. В разі дотримання цих умов в перспективі стане можливим посилення захисту національних кордонів, а також вдасться зменшити кількість випадків потрапляння представників транснаціональних злочинних угруповань до інших країн Європи.

Якщо говорити безпосередньо про вплив транснаціональної злочинності на теренах Європейського Союзу, то слід зауважити, що в контексті протидії даній загрози важливою є роль Європейської мережі запобігання злочинності (EUCPN). Її було створено 28 травня 2001 р. на підставі рішення Ради Європи. Головною метою є створення платформи для країн-членів ЄС для обміну досвідом, знаннями та практичними навичками в сфері запобігання злочинності. Це повинно сприяти підвищенню рівня захисту та безпеки для громадян ЄС. В річній доповіді Європейської мережі запобігання злочинності за 2015 р. підкреслюється, що важливим кроком на шляху подальшої боротьби із проявами даної загрози є запровадження Розширеної річної стратегії (Multi-annual Strategy (MAS)), яка повинна стимулювати підвищення ролі EUCPN в якості ключового центру запобігання злочинності [7, р. 6].

Протидію транснаціональній злочинності також здійснює Європейський інститут із запобігання злочинності й контролю над нею (HEUNI). Він був заснований в 1981 р. і є тією ланкою, що об'єднує мережу інститутів, які діють у рамках Програми ООН із запобігання злочинності і кримінальної юстиції. Інститут проводить конференції, організовує курси підвищення кваліфікації практичних працівників кримінальної юстиції, публікує тематичні збірники наукових праць, у яких висвітлюються результати останніх досліджень, проведених ученими інституту й науковцями інших європейських країн [14]. Головною в діяльності цього закладу є робота груп експертів, які готують доповіді щодо сучасних тенденцій розвитку злочинності та її окремих видів, а також впливу на них різних запобіжних заходів. Важливим є те, що після завершення досліджень урядам різних країн Європи надаються рекомендації. В 2015 р. було успішно завершено два проєкти в рамках HEUNI, які були спрямовані на боротьбу із транснаціональною злочинністю: «FIDUCIA: New European Crimes and Trust-Based Policy» та «Participation in the Thirteenth United Nations Congress on Crime Prevention

and Criminal Justice». Перший проект тривав з 2012 по 2015 р. і був присвячений розробці інноваційної моделі політики, яка базується на довірі, щодо боротьби зі злочинністю, кіберзлочинністю, порушенням прав людини [9, р. 8]. Другий проект стосувався тісного конструктивного співробітництва HEUNI із відповідною інституцією ООН UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime). Його було запроваджено в рамках 13 конгресу ООН по запобіганню злочинності та карного судочинства, який проходив у Катарі з 12 по 19 квітня 2015 р. Головними підсумками цього проекту стали: підтримка ефективною, прозорою, гуманною та відповідальною системи кримінального правосуддя; підвищення якості боротьби із торгівлею людьми, гендерною злочинністю [13, р. 9].

Серед європейських інституцій вагому роль відіграє Європейський комітет з проблем злочинності (CDPC), який розробляє проекти конвенцій (кримінально-політичних рекомендацій). В рамках даного Комітету 2 березня 2016 р. було прийнято План дій по боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю на 2016 – 2020 рр. Даний план містить у собі засоби та механізми для боротьби з певними формами транснаціональної злочинності [8, р. 5]. Період дії даного плану обумовлений тим, що менший термін часу не є достатнім для повної імплементації ключових змістових положень на практичному рівні. Трьома основними цілями даного Плану є: посилювати правову діяльність проти транснаціональної організованої злочинності та фокусуватись на її (правова діяльність) гармонізації серед країн-членів ЄС; поліпшувати імплементацію правових інструментів для боротьби з транснаціональною організованою злочинністю відповідно до фундаментальних прав та повної поваги до верховенства права; покращувати міжнародну політику та співробітництво в судовій сфері щодо боротьби з транснаціональною організованою злочинністю на пан-європейському рівні [8, р. 6]. В разі виконання цих умов у перспективі стануть можливими зниження кількості різного роду злочинів та стабілізація безпекової ситуації на теренах Європейського Союзу.

На думку автора, вагомий внесок у процес боротьби із транснаціональною злочинністю на сьогоднішній день робить Європол. Це правоохоронна організація Європейського Союзу, яка проводить кримінальні розслідування. Її головним завданням є надання допомоги правоохоронним органам держав-членів ЄС в боротьбі з організованою злочинністю. Завданням Європолу є підвищення ефективності компетентних органів держав-членів та сприяння співпраці між ними в зростаючому переліку сфер (запобігання та боротьба з тероризмом, незаконний обіг наркотиків, торгівля людьми, злочини, що пов'язані з нелегальною імміграцією тощо) [6]. В останній час все більш

актуальним у рамках транснаціональної злочинності стає кіберзлочинність – явище, яке несе в собі не меншу загрозу ніж тероризм. Виходячи з цього, Європол приділяє значну увагу боротьбі із цим негативним проявом. В своєму звіті за 2015 р. щодо злочинів у кіберпросторі Європол визначив такі пріоритетні загрози, як: дитяча сексуальна експлуатація, шахрайство в платіжних системах, кібератаки на важливі державні та промислові об'єкти, комунікації кримінального характеру між різними злочинними угрупованнями та ін. [15]. Ці негативні явища мають значний вплив на європейську безпеку, а тому потребують ефективних інструментів та засобів боротьби проти них. Цими питаннями і займається Європол у своїй діяльності щодо транснаціональної злочинності в кіберпросторі. На жаль, поки що кінцевого результату не досягнуто, але важливість подальшого вдосконалення роботи в даній сфері є невід'ємною частиною загальноєвропейського процесу боротьби із транснаціональною злочинністю.

Європейська організація з питань юстиції (Єврюст) була створена рішенням Ради ЄС від 28 лютого 2002 р. з метою посилення боротьби з тяжкими злочинами. Завданням Єврюсту є сприяння органам кримінального переслідування держав-членів ЄС у боротьбі проти серйозної транснаціональної злочинності, включаючи комп'ютерні злочини, шахрайство і корупцію, відмивання грошей та злочини проти довіри. З цією метою Єврюст координує обмін інформацією, надання правової допомоги та процес видачі правопорушників [12]. Єврюст активно співпрацює з такими організаціями, як Європейська судова мережа (European judicial network, EJN), Європейське бюро по боротьбі з шахрайством (European Anti-fraud Office, OLAF), Європейська агенція з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів Європейського Союзу (Frontex) та Європейський поліцейський коледж (European Police College, CEPOL) [9]. В річному звіті Європолу за 2015 р. підкреслюється важлива роль даної інституції щодо боротьби із такими проявами транснаціональної злочинності, як: торгівля людьми, незаконний обіг наркотиків, нелегальна імміграція, шахрайство, корупція, фінансові махінації, кіберзлочинність тощо [10]. Основний акцент робиться на виключній ролі законодавства та верховенства права як основних інструментів протидії. В документі визначено, що і надалі ця інституція продовжуватиме докладати зусиль в контексті протидії широкому спектру злочинів.

Висновки. Аналізуючи транснаціональну злочинність, як одну з основних загроз європейській безпеці, можна констатувати, що вона є багатогранним явищем, а тому лише комплексний підхід дає можливість дослідити роль

інституцій ЄС у процесі боротьби з нею. Кожна інституція має свою специфіку боротьби, але об'єднуючим чинником є те, що всі вони працюють над єдиною справою – ліквідацією даної загрози з метою підвищення рівня безпеки в Європі в цілому та в ЄС зокрема.

Ситуація, яка склалась на сьогоднішній день в рамках Європейського Союзу, спонукає до вжиття адекватних своєчасних практичних заходів щодо боротьби із транснаціональною злочинністю. Методи, засоби, інструменти та механізми повинні відповідати специфіці такого роду загрози: враховувати всі її особливості, зміст, прояви, а найголовніше – наслідки. Важливим є подальший розвиток тісного конструктивного співробітництва між основними європейськими інституціями, а також взаємний обмін інформацією і даними щодо останніх змін та

проявів від транснаціональної злочинності.

Не менш важливим вбачається розвиток стратегічного співробітництва з інституціями ООН, які також задіяні в процесі боротьби із цією загрозою. Це дасть можливість зміцнити систему європейської безпеки, а також запровадити спільні практичні методи протидії. Комплексне поєднання універсальних та конкретних механізмів може стати в перспективі основою для розробки єдиної стратегії боротьби із транснаціональною злочинністю.

В цілому треба зауважити, що дана загроза має серйозний вплив на стан європейської безпеки, а тому активна подальша практична участь європейських інституцій в процесі боротьби з нею сприятиме не тільки підвищенню рівня безпеки, але і надасть змогу створити надійне підґрунтя для недопущення проявів такого роду загроз у майбутньому.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Воронин Ю.А. Транснациональная организованная преступность: монография [Текст] / Ю.А. Воронин. – Екатеринбург: Изд-во УрГЮА, 1997. – 72 с.
2. Годунов И.В. Транснациональная организованная преступность в России: пути и формы противодействия: Автореф. дис... д-ра юрид. наук [Текст] / И.В. Годунов. – Рязань, 2002. – 604 с.
3. Зорин Г.А., Танкевич О.В. Стратегия борьбы с транснациональной преступностью [Текст]. – Гродно, 1997. – 110 с.
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_789 (15.11.2000). – Назва з екрана.
5. Номоконов В. Транснациональные признаки организованной преступности и международное регулирование [Текст] // 2-я Международная конференция «Мировое сообщество против глобализации преступности и терроризма». Изд. «Экономика». – М., 2004. – С. 359 – 362.
6. About us [Electronic resource] / Official web-site of Europol. – Access mode: <https://www.europol.europa.eu/content/page/about-us>. – Title from screen.
7. Annual Report of activities in 2015 [Text]. – European Crime Prevention Network. – Final Version adopted by the Board on April 12th, 2016. – 26 p.
8. Council of Europe Action Plan on Combating Transnational Organised Crime (2016 – 2020) [Text]. – European Committee on Crime Problems (CDPC). – 2 March 2016. – 27 p.
9. Eurojust annual report 2010 [Text]. – Eurojust, 2011. – 68 p.
10. Eurojust annual report 2015 [Text]. – Eurojust, 2016. – 88 p.
11. Europe: Crime Index by Country 2016 [Electronic resource] / Numbeo. – Access mode: http://www.numbeo.com/crime/rankings_by_country.jsp?title=2016&region=150. – Title from screen.
12. History of Eurojust [Electronic resource] / Official web-site of Eurojust. – Access mode: <http://www.eurojust.europa.eu/about/background/Pages/History.aspx>. – Title from screen.
13. Organisation and Activities [Text]. – HEUNI. The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations. – Helsinki, 18 February 2016 – 22 p.
14. The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI) [Electronic resource] / HEUNI. – Access mode: <http://www.heuni.fi/en/>. – Title from screen.
15. The Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2015 [Text] – Europol. – 2015. – 76 p.

Стаття надійшла до редакції 09.05.2016

REFERENCES:

1. Voronyn, Yu.A., 1997. Transnatsionalnaya organizovannaya prestupnost: monografiya [Transnational organized crime: monograph]. Yzd-vo UrGYUA, Ekaterynburh (in Russian).
2. Hodunov, Y.V., 2002. Transnatsionalnaya organizovannaya prestupnost v Rossii: puti i formi protivodeistviya: Avtoref. dys... d-ra yuryd. nauk [Transnational organized crime in Russia: ways and forms of opposition]: Doctor of Science thesis abstract. Riazan (in Russian).
3. Zoryn, G.A., Tankevych, O.V., 1997. Strategiya borby s transnatsionalnoy prestupnostiu (Strategy to combat transnational crime). Hrodno (in Russian).
4. Konventsiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty transnatsionalnoi orhanizovanoi zlochynnosti vid 15 lystopada 2000 r. [United Nations Convention against Transnational Organized Crime, November 15, 2000]. Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Access mode: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_789 (15.11.2000) (in Ukrainian).
5. Nomokonov, V., 2004. Transnatsionalnie priznaki organizovannoi prestupnosti i mezhdunarodnoe regulirovanie [Transnational signs of organized crime and international regulation]. 2-ya Mezhdunarodnaya konferentsiya «Mirovoe soobshchestvo protiv globalizatsii, prestupnosti i terrorizma». Izd. «Ekonomika» (in Russian).
6. About us [Electronic resource] / Official web-site of Europol. – Access mode: <https://www.europol.europa.eu/content/page/about-us>. – Title from screen.
7. Annual Report of activities in 2015 [Text]. – European Crime Prevention Network. – Final Version adopted by the Board on April 12th, 2016. – 26 p.
8. Council of Europe Action Plan on Combating Transnational Organised Crime (2016 – 2020) [Text]. – European Committee on Crime Problems (CDPC). – 2 March 2016. – 27 p.
9. Eurojust annual report 2010 [Text]. – Eurojust, 2011. – 68 p.
10. Eurojust annual report 2015 [Text]. – Eurojust, 2016. – 88 p.
11. Europe: Crime Index by Country 2016 [Electronic resource] / Numbeo. – Access mode: http://www.numbeo.com/crime/rankings_by_country.jsp?title=2016&region=150. – Title from screen.
12. History of Eurojust [Electronic resource] / Official web-site of Eurojust. – Access mode: <http://www.eurojust.europa.eu/about/background/Pages/History.aspx>. – Title from screen.
13. Organisation and Activities [Text]. – HEUNI. The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations. – Helsinki, 18 February 2016 – 22 p.
14. The European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI) [Electronic resource] / HEUNI. – Access mode: <http://www.heuni.fi/en/>. – Title from screen.
15. The Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2015 [Text] – Europol. – 2015. – 76 p.

Вонсович Олександр Сергійович – кандидат політичних наук

ПрАТ «Українсько-Польський вищий навчальний заклад «Центрально-Європейський університет»

Адреса: 01030, м. Київ, вул. Рейтарська, 19А

Vonsovych Oleksandr S. – PhD in political science

Private Joint Stock Company «Ukrainian-Polish institution of higher education» «Central European University»

Address: 19A, Reitarska Str., Kyiv, 01030, Ukraine

E-mail: sefinrof@ipnet.ua

Вонсович Александр Сергеевич – кандидат политических наук

ЧАО «Украинско-Польское высшее учебное заведение «Центрально-Европейский университет»

Адрес: 01030, г. Киев, ул. Рейтарская, 19А